

Sygnatura akt VIII Ga 164/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj (spr.)

Sędziowie: SO Agnieszka Kądziołka

SR del. Aleksandra Wójcik-Wojnowska

Protokolant: sekr. sąd. Anna Galara

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2016 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa W. B.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 2 lutego 2016 roku, sygnatura akt V GC 414/15

I. oddała apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.400 (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO (...)SSO (...)SSR del. (...)

Sygn. akt VIII Ga 164/16

UZASADNIENIE

Powód W. B. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwoty 20.047,26 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu wg norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że wykonał na rzecz pozwanej prace budowlane, w tym część w związku z zawartą przez strony umową dotyczącą realizacji inwestycji przy ul. (...) w G. W.. polegającej na budowie wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz robót rozbiórkowych. Prace zostały odebrane przez stronę pozwaną bez zgłaszania jakichkolwiek zastrzeżeń. Po dokonaniu odbioru robót, powód wystawił pozwanej faktury VAT z zakreślonym terminem płatności. Należności wskazane w tych fakturach zostały przez pozwaną zapłacone ze znacznym opóźnieniem. Z tego tytułu powód naliczył skapitalizowane odsetek ustawowe za opóźnienie w wysokości dochodzonej pozwem.

W dniu 24 marca 2015 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniając roszczenie pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania. Wskazała, że powód pominął fakt, iż strony ugodziły się co do dochodzonych roszczeń w porozumieniu z 16 sierpnia 2013 r. i wierzytelność powoda nie istnieje. Wierzytelności opisane w § 1 ust. 1 porozumienia obejmowały zarówno faktury wskazane w treści pozwu, jak i naliczone od nich odsetki na dzień 4 lipca 2013 r. W § 2 ust. 3 powód biorąc pod uwagę wzajemne ustępstwa pozwanej spółki, zwolnił ją od zapłaty wszelkich należności ubocznych, a w szczególności odsetek za opóźnienie w płatnościach, kosztów postępowania. Zawarta przez strony ugoda wyczerpywała wszelkie roszczenia stron jakie powstały lub mogły powstać ze stanu prawnego i faktycznego opisanego treścią zawartego porozumienia. Pozwana zaznaczyła, że odsetki wskazane w treści pozwu zostały naliczone z uchybieniem postanowień umowy z dnia 19 maja 2011 r. nr (...).

Wyrokiem z dnia 2 lutego 2016 r. (sygn. akt V GC 414/15) Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 16.982,88 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 9 marca 2015 r. do dnia zapłaty (pkt I. sentencji), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II.) i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.544,45 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt III.).

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 19 maja 2011 r. doszło do zawarcia umowy o roboty budowlane pomiędzy (...) spółką z o.o. w P. (poprzednikiem pozwanej) a powodem W. B., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...) w G.. Przedmiotem tej umowy było wykonanie robót budowlanych - stanu surowego segmentu B budynku mieszkalnego przy ul. (...) w G. W.. Rozpoczęcie prac miało nastąpić 15 czerwca 2011 r., natomiast zakończenie zadania ustalone zostało na dzień 15 marca 2012 r. Wykonawca zobowiązany był do wykonania wszelkich robót i zgłoszenia ich do odbioru w terminach określonych w harmonogramie prac i plan będącym załącznikiem nr 2 do umowy. Wynagrodzenie za wykonanie zleconych prac ustalone zostało w formie ryczałtu w kwocie 109,96 zł za metr kwadratowy wykonanej powierzchni. Kolejne aneksy do ww. umowy strony podpisały w dniach 13 marca, 7 maja 2012 r. i 16 sierpnia 2013 r.

Po dokonaniu odbioru robót, z tytułu wykonanych prac objętych umową oraz dodatkowych, powód wystawił pozwanej faktury VAT z określonym terminem płatności. Należności wynikające z tych faktur zostały uiszczone przez pozwaną po terminach płatności wskazanych w ww. fakturach.

Sąd Rejonowy ustalił również, że w dniu 16 sierpnia 2013 r. strony postępowania zawarły porozumienie, na mocy którego pozwana zobowiązała się do zapłaty na rzecz powoda ustalonych kwot tytułem zaspokojenia ciężącego na pozwanej spółce zobowiązania.

Mając na uwadze tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał powództwo, którego materialnoprawną podstawę stanowiły art. 481 § 1 k.c. i 482 § 2 k.c., za uzasadnione w przeważającej części.

W ocenie Sądu Rejonowego nie budziła wątpliwości okoliczność, że postanowienia zawartego w dniu 16 sierpnia 2013 r. porozumienia stron jednoznacznie wskazywały (§ 3), iż „niniejsza ugoda, z chwilą jej wykonania przez Strony w sposób określony w § 2 wyczerpuje wszelkie roszczenia Stron, jakie powstały lub mogły powstać ze stanu faktycznego oraz ze stosunku prawnego opisanego w § 1. Brak zapłaty rat, o których mowa w § 2 ust. 1 a upoważnia Wierzyciela do realizacji nakazu zapłaty, o którym mowa wyżej, w zakresie objętym tymi wierzytelnościami wraz z zasądzonymi nakazem kosztami i odsetkami. Brak zapłaty którejkolwiek z rat, o których mowa w § 2 ust. 1 b powoduje, iż wymagalna staje się cała wierzytelność nim objęta z odsetkami wynikającymi z wystawionych dla tej wierzytelności faktur”. Zdaniem Sądu Rejonowego w świetle literalnego brzmienia niniejszego zapisu do ewentualnego zwolnienia pozwanej z obowiązku uiszczenia świadczeń ubocznych doszłoby w sytuacji, gdyby wywiązała się z postanowień zawartej ugody; zapłaciła należności powodowi w ustalonych ratach, czego w niniejszym postępowaniu w żaden sposób nie wykazała.

Sąd I instancji zwrócił również uwagę, że porozumienie z dnia 16 sierpnia 2013 r. dotyczy należności z innych faktur niż 17 faktur wskazanych w pozwie. Z treści § 1 pkt 1 postanowienia wynika bowiem, że należności te były objęte postępowaniem egzekucyjnym prowadzonym pod sygnaturą akt Km 2566/13. Nie były zatem dobrowolnie uiszczonymi zapłatami, jak to miało miejsce w przypadku należności z faktur objętych niniejszym powództwem.

Podpisanie omawianego porozumienia w żaden sposób nie zwalniało co do zasady pozwanej od zapłaty odsetek ustawowych od należności zaspokojonych po terminie zapłaty. Podobnie, zdaniem Sądu Rejonowego, przyjęty w aneksie nr (...); jego § 1 pkt 1, zapis, iż na dzień podpisania aneksu (tożsamy z ugodą z 16 sierpnia 2013 r.) strony dokonały rozliczenia finansowego zakresów wykonanych dotychczas robót budowlanych w zakresie opisanym w podpisanej w dniu ugodzie oznaczał dokładnie tyle, ile zostało w niniejszym zapisie wskazane, tzn. że zakres i sposób rozliczenia został przez strony unormowany w zawartym porozumieniu, a nie że postanowienia ugody zostały skutecznie zrealizowane.

Sąd Rejonowy podzielił natomiast stanowisko pozwanej, iż w odniesieniu do faktur nr (...) termin zapłaty należności został ustalony sprzecznie z postanowieniami zawartej przez strony umowy o roboty budowlane. Sąd zwrócił wprawdzie uwagę, że wg powoda faktury nr (...) zostały wystawione za prace wykonane dużo wcześniej niż wynikałoby to z protokołu odbioru, a przesłuchani w sprawie świadkowie potwierdzili, iż praktyką pozostawało wystawianie faktur w momencie, kiedy inwestor posiadał środki na uiszczenie zapłaty, tym niemniej wobec braku odniesienia się świadków do konkretnych prac objętych ww. fakturami i wobec jednoznacznego brzmienia § 11 umowy o roboty budowlane z dnia 19 maja 2011r., zgodnie z którym płatność miała nastąpić po upływie 30 dni po odbiorze częściowym stwierdzonym protokołem, należne odsetki należało przeliczyć w sposób wskazany przez pozwaną.

W odniesieniu do faktury nr (...) - odbiór prac nastąpił w dniu 9.01.2012 r., a zatem prawidłowy termin zapłaty należności to 8.02.2012 r., odsetki zaś pozostawały należne od dnia 9.02.2012 r. do dnia zapłaty - 12.03.2012 r. Ponieważ możliwa do żądania z tego tytułu kwota nie przekraczała kwoty żądanej przez powoda należne odsetki należało ustalić w kwocie 250,81 zł – wskazanej w pozwie. W odniesieniu do faktury nr (...) – odbiór prac nastąpił w dniu 12.03.2012 r, zatem prawidłowy termin zapłaty należności to 11.04.2012 r. Pozwana dokonała wpłaty 9.342 zł dnia 23.03.2012 r., 150.000 zł dnia 30.03.2012 r. i 158.178 zł dnia 19.04.2012 r. Tym samym zasadne pozostawało naliczenie odsetek od kwoty 158.178 zł za okres od 12 do 19.04.2012 r., które wyniosły 450,70 zł (zamiast dochodzonej przez powoda kwoty 1.565,80 zł). W odniesieniu do faktury nr (...) – odbiór prac nastąpił w dniu 5.04.2012 r., a zatem prawidłowy termin zapłaty należności to 5.05.2012 r. Pozwana dokonała wpłaty 72.950 zł dnia 19.04.2012 r., 200.000 zł dnia 10.05.2012r., 120.000 zł dnia 29.05.2012r. i 22.061,60 zł dnia 19.06.2012 r. Tym samym zasadne pozostawało naliczenie odsetek ustawowych od kwoty 342.061,60 zł za okres od 6.05.2012 r. do 10.05.2012 r. w kwocie 609,15 zł, od kwoty 142.061,60 zł za okres od 11.05.2012 r. do 29.05.2012 r. w kwocie 961,35 zł i od kwoty 22.061,60 zł za okres od 30.05.2012 r. do 19.06.2012 r. w kwocie 165,01 zł; łącznie 1.735,51 zł.

Zdaniem Sądu Rejonowego nie było podstaw do analogicznej korekty w odniesieniu do należności wynikających z faktury nr (...). Dotyczyła ona prac nie objętych umową z maja 2011 r., co wynika wprost z treści faktury i protokołu odbioru, a zatem nie obowiązywał w odniesieniu do niej 30-dniowy termin zapłaty, a pozwana przyjęła fakturę, nie kwestionowała ustalonego terminu zapłaty i dokonała zapłaty należności głównej. W odniesieniu do pozostałych faktur wskazanych w pozwie, prawidłowo obliczona została wysokość skapitalizowanych odsetek.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. przyjmując, że powód wygrał proces w 85%.

Pozwany zaskarżył powyższy wyrok w części zasądzającej na rzecz powoda kwotę 16.983,88 zł wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę, zarzucając mu:

- 1) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego polegającego na nieprzeprowadzeniu dowodu z przesłuchania reprezentanta pozwanej na okoliczność woli stron w trakcie sporządzania i podpisywania aneksu nr (...) z dnia 16 sierpnia 2013 r. do umowy o roboty budowlane nr (...), w szczególności znaczenia § 1 pkt 1 aneksu w kontekście wzajemnych rozliczeń stron, w tym rozliczeń faktur będących podstawą dochodzonego roszczenia;
- 2) obrazę przepisów prawa materialnego, tj. § 1 ust. 1 aneksu nr (...) z dnia 16 sierpnia 2013 r. do umowy o roboty budowlane nr (...) poprzez uznanie, iż w swoim kształcie nie stanowi ono oświadczenia stron o wzajemnym rozliczeniu prac wykonanych do dnia jego złożenia, tj. do dnia 16 sierpnia 2013 r.

Mając na uwadze powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie obu powództw w całości oraz zasądzenie od powoda zwrotu kosztów postępowania w I i II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

W uzasadnieniu skarżący podkreślił, że w § 1 pkt 1 aneksu nr (...) do umowy nr nr (...) strony oświadczyły, że dokonały rozliczenia finansowego wykonanych dotychczas robót budowlanych ujętych w umowie, a także w aneksach nr (...) w zakresie szczegółowo opisanym w porozumieniu zawartym tego samego dnia. W ocenie pozwanego oznacza to, że powyższe postanowienie odnosi się również do roszczeń ubocznych w postaci odsetek. Gdyby postanowienie to rozpatrywać w oderwaniu od porozumienia, to nie byłoby sensu tworzyć dwóch dokumentów.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako oczywiście bezzasadna nie zasługiwała na uwzględnienie.

Spór w tej sprawie sprowadzał się do znaczenia porozumienia zawartego w dniu 16 sierpnia 2013 r. i związanego z nim, według twierdzeń skarżącego, aneksu nr (...) do umowy nr (...). Sąd Okręgowy przyjmując za prawidłowy wyrok Sądu Rejonowego odwrócił tylko kolejność przyczyny, które legły u podstaw uwzględnienia powództwa co do zasady. Zawarta przez strony postępowania ugoda nie obejmuje bowiem faktur, na podstawie których (z uwagi na nieterminową ich zapłatę) powód dochodzi swojego roszczenia. Przedmiotem porozumienia było bowiem poczynienie przez strony wzajemnych ustępstw w stosunku do roszczeń, które zostały szczegółowo wymienione w § 1 porozumienia (zatytułowanym „Oświadczenia stron”). Wymieniono w nim należności powoda (wierzyciela) wynikające z nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w dniu 13 czerwca 2013 r. oraz z faktur VAT o nr (...) obu z dnia 26 kwietnia 2013 r. Przy czym z materiału procesowego zgromadzonego w aktach niniejszej sprawy wynika, że nakaz ten dotyczył roszczenia wynikającego z faktur VAT o nr (...), od (...) do (...) oraz (...). Tymczasem powód wyraźnie wskazał, że w niniejszej sprawie dochodzi odsetek od niezapłaconych w terminie należności wynikających z faktur VAT o nr (...), od 3/2012 do 11/2012, (...), (...), (...), od (...), do (...) oraz (...). W § 1 porozumienia strony postępowania zakreśliły więc co jest przedmiotem tego porozumienia, jakie roszczenia z jakich tytułów i faktur są przedmiotem skwitowania pomiędzy nimi. Wskazano również jakie roszczenia strona pozwana ma do powoda, naliczone kary nie były tożsame w sprawie, która była rozpoznawana przed tutejszym Sądem, a więc już z tych przyczyn linia obrony prezentowana przez stronę pozwaną nie zasługiwała na uwzględnienie. Nie sposób więc uznać, że powód (wierzyciel) w § 2 ust. 4 porozumienia zwolnił pozwaną (dłużnika) od zapłaty należności ubocznych, które nie były objęte treścią porozumienia, a więc również tych dochodzonych w niniejszej sprawie. Zwłaszcza, że powołany § 2 ust. 4 stanowi o wszelkich należnościach ubocznych roszczeń, o których mowa w § 1 ust. 1 lit. a) porozumienia.

Podkreślenia wymaga również fakt, że strona pozwana nie wykonała postanowień zawartego porozumienia w żadnym zakresie. Z uwagi na powyższe strona powodowa nie jest również związana postanowieniami zawartego porozumienia w takim sensie, że to co było ugodzone i zmniejszone kwotowo, bądź rozłożone na raty stało się wymagalne z chwilą, kiedy strona pozwana nie dotrzymała już pierwszej raty wynikłej z tego porozumienia. W związku z tym powód miał prawo do tego żeby naliczać odsetki. Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że chodzi tu o odsetki od roszczeń w tym porozumieniu ujętych, bądź dalszych co oczywiście nie stało na przeszkodzie, że odsetki których wcześniej żądał, a które nie uległy przedawnieniu, powód mógł również żądać.

Wracając do pierwszego ze sformułowanych przez skarżącego zarzutów przypomnieć należy, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania przez skarżącego, że sąd pierwszej instancji uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Dla wykazania słuszności zarzutu naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów konieczne jest zatem wykazanie przez skarżącego, że ocena ta została dokonana sprzecznie z wymaganiami prawa procesowego, w sposób wybiórczy, nie odpowiadający zasadom logiki i doświadczenia życiowego.

Sąd Rejonowy rozważył wszechstronnie stosunek zobowiązaniowy łączący strony. Aneks nr (...), który jakoby zdaniem pozwanego również wygaszał wszelkie inne roszczenia niż zawarte w porozumieniu z dnia 16 sierpnia 2013 r., w ocenie Sądu Okręgowego odnosił się do skwitowania robót budowlanych i wynikającego z tego wynagrodzenia, a odsetki za opóźnienie w płatności nie są tutaj immamentnym przedmiotem umowy o roboty budowlane. Możliwość naliczenia odsetek od nieterminowo uiszczonego wynagrodzenia stanowi uprawnienie, z którego wierzyciel, w tym przypadku wykonawca, może skorzystać. Samo oświadczenie zawarte w § 1 ust. 1 aneksu nr (...) z dnia 16 sierpnia 2013 r., że „strony dokonały rozliczenia finansowego zakresów wykonanych robót budowlanych ujętych w umowie nr (...), zawartej w dniu 19 maja 2011 r. oraz w aneksach nr (...) w zakresie szczegółowo opisanym w podpisanej w dniu 16 sierpnia 2013 r. ugodzie” nie jest równoznaczne ze stwierdzeniem, że strony uznają za rozliczone również roszczenie o zapłatę należności ubocznych w postaci odsetek. W obecnych realiach gospodarczych, wykonawca pomimo możliwości naliczenia odsetek ustawowych, czy umownych, nie korzysta od pierwszego dnia upływu terminu zapłaty ze swojego prawa, tylko zwykle czeka na zapłatę całego roszczenia przez kontrahenta. W takim przypadku często zdarza się, że rezygnuje z dochodzenia zapłaty odsetek za nieuiszczone w terminie świadczenie.

Sam fakt pominięcia dowodu z przesłuchania strony pozwanej nie miał więc wpływu na ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd orzekający w pierwszej instancji. Z przedstawionych powyżej rozważań wynika bowiem, że dowody z dokumentów były wystarczające do dokonania ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, w tym do dokonania wykładni postanowień porozumienia oraz aneksu nr (...) do umowy zawartej przez strony. Zgodnie zaś z art. 299 k.p.c. jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd dla wyjaśnienia tych faktów może dopuścić dowód z przesłuchania stron. Na tej podstawie stosownie do treści art. 217 § 3 k.p.c. dowód z przesłuchania strony pozwanej należało pominąć. Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., który skarżący upatrywał w nieprzeprowadzeniu dowodu z przesłuchania jej reprezentanta, okazał się więc chybiony.

Natomiast zarzut naruszenia prawa materialnego sprowadzał się w istocie do zarzucenia naruszenia wykładni dokonanej przez Sąd Rejonowy. Nie sposób jednak dopatrzeć się naruszenia art. 65 k.c. W przypadku umów celem procesu wykładni jest odtworzenie znaczenia jakie obie strony nadawały składanemu oświadczeniu woli w momencie jego wyrażania (subiektywny wzorzec wykładni). Przy tym sformułowanie art. 65 § 2 k.c. wprost zaleca, aby badanie nie ograniczało się do analizy dosłownego brzmienia umowy, lecz musi objąć wszystkie okoliczności umożliwiające ocenę, jaka była rzeczywista wola umawiających się kontrahentów i powinno przebiegać według reguł wykładni kombinowanej. Gdyby się okazało, że nie da się stwierdzić, jak strony rozumiały sporne postanowienia umowy w chwili jej zawarcia, sąd powinien ustalić ich znaczenie według wzorca obiektywnego, opartego na założeniu, że zastosowanie reguł z art. 65 § 1 k.c. nakazuje otoczyć ochroną adresata oświadczenia woli, który przyjął je określając jego treść przy zastosowaniu starannych zabiegów interpretacyjnych. Sąd, kierując się wynikającymi z art. 65 k.c. dyrektywami wykładni umowy, powinien brać pod uwagę nie tylko postanowienie spornego fragmentu umowy, lecz również uwzględniać inne związane z nim postanowienia umowy, a także kontekst faktyczny w którym projekt umowy uzgodniono i z uwzględnieniem, którego ją zawierano. Zgodny zamiar stron wyraża się w uzgodnieniu istotnych okoliczności i określić go można jako intencję stron, co do skutków prawnych, jakie mają nastąpić w związku z zawarciem umowy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2011 r., I CSK 193/10, z dnia 21 grudnia 2010 r., III CSK 47/10 oraz z dnia 2 grudnia 2010 r., II PK 134/10). W niniejszej sprawie z analizy postanowień § 1 ust. 1 aneksu nr (...) z dnia 16 sierpnia 2013 r. nie sposób wyprowadzić wniosku, że obejmował on również świadczenia uboczne, co zostało omówione powyżej.

Z tych przyczyn, nie znajdując podstaw do tego, aby podzielić argumentację zawartą w apelacji, Sąd Okręgowy - stosując normę art. 385 k.p.c. - orzekł o jej oddaleniu.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. obciążając nimi w całości pozwanego jako stronę przegrywającą postępowanie w drugiej instancji. Na koszty te składało się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika reprezentującego stronę powodową w kwocie 2.400 zł zgodnie z treścią § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800).

SSO A. K. SSO P. S. SSR del. A. W.

Sygn. akt VIII Ga 164/16

S., dnia 8.08.2016 r.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...) (...) (...)